

ASSOCIACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ CIENTÍFICA

MEMÒRIA D'ACTIVITATS

2011

SUMARI

1. Presentació

- 1.1. Estructura
 - 1.2. Objectius
-

2. Comitès, organitzacions, subvencions i entitats col·laboradores

- 2.1. Comitès i organitzacions
 - 2.2. Entitats col·laboradores
 - 2.3. Subvencions i ajuts 2011
-

3. Publicacions

- 3.1. Publicacions de l'ACCC
 - 3.2. Publicacions en col·laboració amb altres institucions
 - 3.3. Publicació de materials de difusió
-

4. Serveis digitals de l'ACCC

- 4.1. El web de la Ciència i del Medi Ambient
 - 4.2. Llista de distribució de l'ACCC
 - 4.3. L'ACCC a les xarxes socials: Facebook, Twitter i LinkedIn
 - 4.4. Directoris de comunicació ambiental, científica i salut
-

5. Activitats de l'ACCC de 2011

6. Els audiovisuals de l'ACCC

1. PRESENTACIÓ

L'Associació Catalana de Comunicació Científica (ACCC) té el seu origen l'any 1990, quan es constitueix com a associació sense ànim de lucre i entitat professional, a partir de la iniciativa de periodistes, comunicadors i científics interessats en la divulgació de la ciència. Des de llavors i fins al dia d'avui, s'ha consolidat com a associació que agrupa comunicadors científics, periodistes especialitzats, científics, divulgadors i editors amb interès en la comunicació social de la ciència, la tecnologia, la medicina i el medi ambient.

L'Associació s'adreça especialment a aquells professionals de l'àmbit cultural i lingüístic català, així com a les entitats, institucions i empreses que tinguin la seu a Catalunya. Actualment l'ACCC té 211 socis, repartits a parts iguals entre professionals de la comunicació i professionals de la ciència. Des de la seva fundació, han presidit l'ACCC Vladimir de Semir, Luís Ángel Fernández Hermana, Joaquim Elcacho, Mercè Piqueras i actualment Cristina Ribas.

L'ACCC té la seu al Col·legi de Periodistes de Catalunya (CPC), del qual una part significativa dels seus membres en són socis i on l'ACCC porta a terme la majoria dels seus actes.

1.1. Estructura

L'ACCC s'organitza al voltant de l'Assemblea General, òrgan sobirà que es reuneix un cop l'any i a la qual poden assistir tots els socis i sòcies amb veu i vot. Durant l'any i mensualment, es reuneixen els membres de la **Junta directiva**, l'òrgan que gestiona l'associació. Els seus membres es renoven cada dos anys i són elegits pel vot directe dels associats. La junta està organitzada en vocalies, que atenen els diferents aspectes de la comunicació científica i les activitats de l'ACCC. L'ACCC també compta amb el Grup d'Informadors Ambientals: el GIA.

El Grup d'Informadors Ambientals (GIA) és un grup de treball de l'ACCC fundat el 1997 que pretén facilitar l'intercanvi d'opinions i punts de vista entre els seus membres, el conjunt de periodistes d'aquesta especialitat i els diferents col·lectius socials, experts, científics i polítics relacionats amb la gestió, l'estudi i la defensa de l'ambient.

Composició de la Junta directiva, a partir de l'Assemblea de l'any 2011:

Càrrec	Responsable
Presidència	Cristina Ribas Periodista i consultora, professora de periodisme a Internet (UPF).
Vicepresidència	Raül Toran Físic. Comunicador científic. <i>Community manager</i> i gestor de projectes divulgatius.
Secretaria general	Rosa Martínez Biòloga i redactora científica del Gabinet de Premsa de la Unitat de Comunicació a la Universitat de Barcelona.
Tresoreria	Mercè Fernández Periodista i responsable de Comunicació del CSIC a Catalunya, al Departament de premsa de UTT-CSIC Barcelona.
Vocalia Científica	Claudi Mans Catedràtic emèrit de la Universitat de Barcelona i divulgador científic.
Vocalia d'Ensenyament	Jordi Mazon Físic i divulgador en meteorologia i ciències afins. Professor de la Universitat Politècnica de Catalunya.
Vocalia d'Activitats	Pau Senra Petit Director de projectes. KdV, consultor cultural.
Vocalia Web	Michele Catanzaro Doctor en Física, periodista científic <i>freelance</i> . Col·laborador de diversos mitjans.
Vocalia de sostenibilitat	José Luis Gallego Periodista ambiental i escriptor.
Assessors de la Junta	Joaquim Elcacho Expresident de l'ACCC. Periodista especialitzat en medi ambient, ciència i tecnologia.
	Jaume Estruch. Editor científic.

Secretaria tècnica i responsable de comunicació (UCC+i)	Rubén Permuy Periodista especialitzat en comunicació científica.
---	---

1.2. Objectius

L'Associació Catalana de Comunicació Científica té com a finalitats:

- Comunicar els temes científics, tecnològics, mèdics i ambientals d'actualitat i interès per al públic en general, i promoure la presència adequada d'aquest tipus d'informacions en els mitjans de comunicació, així com estimular la formació i dedicació dels periodistes i altres comunicadors en aquest camp.
- Vetllar per la independència i l'objectivitat dels continguts informatius i per la llibertat d'expressió en el camp de la comunicació científica.
- Facilitar el diàleg, les relacions i l'accés a les fonts informatives i promoure activitats de caràcter informatiu.
- Facilitar les reunions entre els seus socis i sòcies i les persones i entitats que tinguin coneixements o materials d'interès per a l'Associació.
- Promoure la relació entre els professionals de la comunicació i els professionals de la ciència.
- Promoure l'ús del català en l'àmbit de la comunicació científica.

Com a objectius complementaris, l'Associació es proposa:

- Facilitar la formació permanent dels associats.
- Incentivar el debat i l'autocrítica entre els comunicadors de la ciència.

El Grup d'Informació Ambiental, incorpora, a més, els següents objectius específics:

- Promoure la informació especialitzada en l'àmbit del medi ambient.
- Facilitar l'intercanvi d'opinions i punts de vista entre els membres de l'equip de treball, el conjunt de periodistes d'aquesta especialitat i els diferents col·lectius socials, experts, científics i polítics relacionats amb la gestió, l'estudi i la defensa de l'ambient.
- Contribuir a la formació professional dels periodistes dedicats a la informació ambiental i dels estudiants interessats en aquesta especialització.
- Treballar per al lliure exercici professional.
- Actuar en defensa de la total transparència i accessibilitat de les fonts informatives relacionades amb l'ambient.
- Respectar i fer respectar el codi deontològic aprovat per la professió periodística a Catalunya i totes aquelles conductes ètiques que facilitin la dignificació del treball professional en l'àrea especialitzada del medi ambient.

2. COMITÈS, ORGANITZACIONS, SUBVENCIONS I ENTITATS COL·LABORADORES

2.1. Comitès i organitzacions

L'ACCC és membre de les següents entitats internacionals:

- **Federació Mundial de Periodisme Científic (World Federation of Science Journalists, WFSJ).** L'ACCC n'és membre des de 2005. La WFSJ promou les relacions internacionals entre professionals del periodisme científic, desenvolupa projectes de formació per a països de regions deprimides, col·labora en la selecció de periodistes per participar com a observadors en campanyes de recerca internacional, i organitza cada tres anys un congrés de periodisme científic en la inscripció del qual els membres de les associacions integrades a la WFSJ gaudeixen d'un descompte especial i poden tenir accés a beques per assistir-hi.
www.wfsj.org
- **Unió Europea d'Associacions de Periodistes Científics (European Union of Science Journalists Associations, EUSJA):** Des de 2007, l'ACCC és membre d'aquesta institució integrada per 26 associacions de 23 estats europeus i que té la seu a Estrasburg. Una reforma dels estatuts de l'EUSJA, que només admetia una associació per estat, va fer possible la incorporació de l'ACCC. Els principals objectius de l'EUSJA són promoure la relació entre els professionals del periodisme científic i tecnològic i eliminar les barreres entre la comunitat científica internacional i la societat. Els membres de les societats que la integren poden tenir accés a beques per a viatges d'estudi i per participar en activitats relacionades amb el periodisme científic.
www.eusja.org
- **FOCIR (Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes).** L'ACCC és membre de la FOCIR des del març de 2010. La FOCIR neix el 1995 com a fruit de la concertació de diferents associacions catalanes interessades en el foment de la seva presència internacional i de la de Catalunya. La Federació és un punt d'informació i serveis a les entitats catalanes per tenir o millorar la seva presència i activitat internacional, i un centre d'estudis sobre la diplomàcia pública i la paradiplomàcia.
www.focir.cat

L'ACCC participa en els següents comitès i organitzacions:

- **Comitè organitzador de la Setmana de la Ciència a Catalunya** que coordina la Fundació Institució Catalana de Suport a la Recerca (www.setmanaciencia.org).
- **Consell Català de Comunicació Científica (C4).** Entre els seus membres n'hi ha que són membres de la Junta directiva de l'ACCC. Cristina Ribas, presidenta de l'ACCC, és membre de la Comissió Permanent del C4 (www.cquatre.cat).
- **UNESCOCAT:** L'ACCC n'és membre a través del seu Grup d'Informació Ambiental així com membre del comitè científic del *Curs de comunicadors per al desenvolupament sostenible*.

2.2. Entitats Col·laboradores

Els estatuts de l'ACCC preveuen la figura de l'Entitat Col·laboradora, institucions i empreses que col·laboren en el manteniment de l'Associació donant-li suport corporatiu i econòmic, mitjançant aportacions anuals que fixa la Junta directiva.

Entitats Col·laboradores l'any 2011:

Les Entitats Col·laboradores gaudeixen dels beneficis següents:

- Fer constar la seva qualitat d'Entitat Col·laboradora de l'ACCC en les seves comunicacions.
- Rebre tota la informació ordinària i convocatòries corrents que la Junta Directiva dirigeix als associats.
- Assistir a l'Assemblea General Ordinària de l'ACCC, amb veu, però sense vot.
- Tenir accés preferencial, respecte d'altres entitats no col·laboradores, a l'hora de proposar, organitzar i patrocinar actes de l'ACCC.
- Constar públicament com a Entitat Col·laboradora en el butlletí digital de l'ACCC que es distribueix a més de 400 particulars vinculats amb el món de la comunicació científica i es publica en el web de l'ACCC.
- Constar públicament com a Entitat Col·laboradora de l'ACCC a la pàgina de crèdits del «Web de la Ciència» de l'Associació.
- Constar en els anuncis de les activitats organitzades conjuntament.
- Publicar els avisos de les seves activitats i notes de premsa a la llista de distribució de l'ACCC, amb 801 inscrits al desembre de 2011, professionals de la comunicació i la difusió científica, de salut, medi ambient i altres camps de la ciència en societat.
- Poder fer constar la seva qualitat d'Entitat Col·laboradora de l'ACCC en les seves comunicacions empresarials.
- Rebre assessorament tècnic per a tasques de comunicació científica.
- Rebre assessorament per contactar altres membres del món de la comunicació científica en medi ambient, salut, ciència i tecnologia.

2.3. Subvencions, ajuts i participació d'altres entitats associades a projectes

Durant el 2011 l'ACCC ha rebut diverses subvencions per a dur a terme alguns projectes:

- Exposició «Aquí els nostres invents!»: FECYT i MICINN.
- Concurs «Il·lustraciència»: Departament d'Economia i Coneixement.
- Subvenció a la promoció i projecció internacional de les organitzacions catalanes de la Generalitat de Catalunya.
- Conveni amb el Departament d'Economia i Coneixement per al VII Premi Joan Oró a la divulgació de la recerca científica.

Les institucions que han donat suport o col·laborat amb l'ACCC en projectes concrets durant l'any 2011 han estat:

3. PUBLICACIONS

3.1. Publicacions pròpies

Notícies de l'ACCC

Al llarg de l'any 2011 l'ACCC ha publicat onze números d'un butlletí electrònic amb notícies de les seves activitats i dels seus socis.

El butlletí es pot consultar a l'enllaç:

<http://www.accc.cat/index/pg.40.517.html>

Notícies ACCC Número 57 novembre 2011

L'ACCC és membre de: World Federation of Science Journalists
European Union of Science Journalists' Associations
Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionament Reconegudes
EUSJA
focir

Claudi Mans, Premi Nacional de Química 2011

El membre de la Junta de l'ACCC va rebre el reconeixement que atorga l'Associació Nacional de Químics d'Espanya

(ACCC i UB). Va ser durant l'acte de cloenda de l'Any Internacional de la Química, que va tenir lloc el passat 15 de novembre a «Expoquímica - Saló Internacional de la Química». Claudi Mans va rebre el Premi Nacional de Química 2011, que concedeix l'Associació Nacional de Químics d'Espanya (ANQUE). El membre de l'ACCC rep aquest guardó en reconeixement a la seva tasca de divulgació de la química.

Destacada experiència al món de la química
Claudi Mans Teixidó (Badalona, 1948) és catedràtic emèrit del Departament d'Enginyeria Química de la UB, i actualment és el delegat del rector per coordinar el campus de l'Alimentació de Torribera (Santa Coloma de Gramenet). Amb anterioritat, ha desenvolupat diversos càrrecs acadèmics, com ara el de director acadèmic de Les Heures - Fundació Bosch i Gimpera, president de la Divisió de Ciències Experimentals i Matemàtiques de la UB, degà de la Facultat de Química i president de la Comissió d'Avaluació de la Docència de la UB (CADUB).

Mans és col·laborador de CosmoCaixa, de la Fundació Alicia, de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari a Catalunya i del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, i és membre de la junta de l'Associació Catalana de Comunicació Científica.

Al llarg de la seva carrera professional, iniciada el 1971, el guardonat ha treballat en el camp de la docència teòrica i pràctica en els ensenyaments de Química, d'Enginyeria Química, en el màster d'Enginyeria Ambiental i en diversos cursos de postgrau, de doctorat i d'extensió universitària, tant presencials com virtuals.

Ha impartit més de 100 comunicacions i conferències en congressos nacionals i internacionals i més de 200 conferències de

divulgació per a públic general. També ha participat en el desenvolupament de programes interactius d'ordinador i ha rebut diversos premis per la seva recerca.

Alfred Vaz, a l'esquerra, vicepresident 1r de l'Associació Professional de Químics de Catalunya, lliura el diploma a Claudi Mans, a la dreta (foto: <http://romans.wordpress.com>)

Jornada «El 2012, de què parlarem? De neurociències»

A l'Institut d'Estudis Catalans, el 14 de desembre

El parlament espanyol va proclamar el proper 2012 Any de la Neurociència, ja que, al mes de juliol, Barcelona serà la seu del 8è Fòrum de Neurociències, que organitza la Federació Europea de Societats de Neurociències (FENS), el congrés que congrega més neurocientífics d'Europa. La secció Biologia i Societat de la Societat Catalana de Biologia (SCB), filial de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), amb la col·laboració de l'Associació Catalana de Comunicació Científica (ACCC) i la Fundació Ciència en Societat, vol escalfar motors amb la celebració de la jornada «El 2012, de què parlarem? De neurociències». La secció de Biologia i Societat de la SCB ha preparat per al proper 14 de desembre una trobada d'experts a la seu de l'IEC (carrer del Carme, 47) adreçada principalment a comunicadors científics.

ACCC - Rambla de Catalunya 10, 1r - 08007 Barcelona - T. 934 121 111- www.accc.cat
secretaria tecnica@accc.cat
Pàgina 1

Imatge 1. Exemple de butlletí (número 52)

Papers de Comunicació Científica

Fins al 2009, la principal publicació de l'ACCC va ser la revista **Papers de comunicació Científica de l'ACCC**. El primer número es va publicar el juliol-agost del 1996 i fins el 2009 se'n van fer 44 números. Al 2008 es va publicar un número especial sobre la presència i el tractament del canvi climàtic en els mitjans de comunicació. L'edició electrònica està disponible en format pdf al web de l'ACCC: <http://www.acccnet.net/index/pg.40.466.html> Actualment, en comptes d'aquesta revista es publica el butlletí electrònic, que permet més agilitat informativa.

3.2. Publicacions en col·laboració amb altres institucions

- Col·laboració amb l'Institut d'Estudis Catalans i la revista *Mètode* per a la publicació de l'obra de teatre *Oxigen*, de Roald Hoffmann i Carl Djerassi.

3.3. Publicació del material de difusió

Punt de llibre de l'ACCC: L'ACCC va preparar i disposa de punts de llibre com a material compacte informatiu amb utilitat.

Tríptics de l'ACCC: L'ACCC també disposa d'un tríptic com a material de difusió que explica què representa l'ACCC i conté la butlleta d'inscripció de socis. Es renova anualment per incorporar-hi els logotips de les noves entitats col·laboradores.

[illegible]

ASSOCIACIÓ CATALANA DE CIÈNCIES APLICADES I TECNOLÒGIA (ACCAT)	
1. Activitats: Catalana de Ciències Aplicades i Tecnologia (ACCAT) es constitueix el 1985 com a entitat jurídica sense ànim de lucre, amb agència consultoria científica, periodisme especialitzat, científic, divulgador i editor de l'Àmbit científic amb intenció per proporcionar la informació científica en els àmbits científic i tecnològic. El principal objectiu de ACCAT és promoure, difondre, ampliar i millorar la comunicació científica en els serveis a la ciència catalana. Les tasques inclouen els aspectes socials i polítics de la informació científica, tal i com es pot contribuir al progrés social. Un altre objectiu prioritari de ACCAT és facilitar la difusió permanent dels seus associats i membres al debat i l'autoformació sobre les comunicacions de la ciència, la tecnologia i la innovació. ACCAT és membre de la European Union of Science Journalists Associations (EUSJA), la federació d'organitzacions catalanes, internacionals i multilingües (IOCCRI) i la World Federation of Science Journalists (WFSJ).	Avui aquesta organització ACCAT porta a terme activitats com ara: - Organització del Premi Joan Oró a la divulgació de la ciència catalana per involucrar la divulgació fora dels països. - Contribució i manteniment del grup especialitzat en el Grup d'Informació Ambiental (GIA) i el Sistema Comunicació d'Informació (SCIA). - Organització de jornades periòdiques, com la de comunicació ambiental i oceanogràfica, amb les debates a temes científics. - Participació en activitats científiques com ara la Setmana de la Ciència, la ciència a la casa, Ciència de Ciència i Xiphranta. - Organització de cursos, tallers i congressos, així com activitats docents i investigatives, conjuntament amb universitats i altres institucions. - Creació de directoris professionals, com el científic i la salut i l'ambiental. - Organització d'exposicions de divulgació científica, com 13 Científics Catalans, Amb els investigadors, per a qui serveix a l'Aigua, els nostres invents.
Apart d'aquests principis ACCAT treballa per: Disseminar la presència de la ciència en els diferents mitjans de comunicació. Facilitar la fluïdesa i objectivitat de la divulgació de les ciències i al desenvolupament científic. Velar per la independència i objectivitat dels continguts informatius, que es generin al voltant de la ciència, la tecnologia i la innovació. Promoure la realització de la ciència i la divulgació científica com a contingut bàsic en l'Àmbit de la cultura catalana.	Trobem més informació de ACCAT a web www.accat.cat, Facebook (ACCATcientific), Twitter (@ACCAT) i a subscriptiva web a la llista de distribució grupal grup@comunicaciocientifica.cat. Per col·laborar en els desenvolupaments de les activitats i dinamitzar ACCAT podem associar-vos a nosaltres al formular per correu o a través del web. Vetreu el nostre fitxer de soci.
En Nom NIF Adreça del professional Adreça del client Aut. volunt de comunicació de l'ACCAT i l'entregue Adreça del client Sol·licitud de subscripció de l'ACCAT (seu anual, 50€) Sol·licitud de subscripció de l'ACCAT (seu anual, 120€) La meua signatura	En Nom NIF Data de naixement Adreça del professional Adreça del client Aut. volunt de comunicació de l'ACCAT i l'entregue Adreça del client Sol·licitud de subscripció de l'ACCAT (seu anual, 50€) Sol·licitud de subscripció de l'ACCAT (seu anual, 120€) La meua signatura

4. SERVEIS DIGITALS DE L'ACCC

4.1. El web de la ciència i el medi ambient: www.accc.cat

A partir del 2002 la Junta compta amb una vocalia específica per al web. Durant el 2010 l'ACCC ha actualitzat el disseny del web i ha afegit les aplicacions web 2.0 del seu grup a Facebook, Twitter, la seva llista de distribució de correu electrònic i RSS a altres webs i blocs de ciència d'interès.

Els principals serveis i informació que ofereix el web de l'ACCC al seu espai web són:

- Presentació de l'Associació Catalana de Comunicació Científica.
- Versió digital de les publicacions de l'ACCC; això permet que estiguin disponibles encara que s'hagin exhaurit.
- Directori de Comunicació Científica i de Salut. Professionals i mitjans de comunicació a Catalunya.
- Directori de Comunicació Ambiental. Periodistes i mitjans a Catalunya.
- Memòries anuals de l'ACCC.
- Articles guanyadors de les diferents edicions del premi Joan Oró a la Divulgació de la Recerca Científica (tots els articles premiats i accésit des de la primera edició).
- Agenda de les reunions, conferències, trobades i altres activitats relacionades amb la ciència i la comunicació científica.
- Cròniques d'activitats organitzades per l'ACCC o en les quals ha participat.
- Accés a la llista de distribució de l'ACCC.
- Vídeos de les activitats de l'ACCC.
- Enllaços d'interès en comunicació i divulgació científica.
- Enllaç al bloc del SciCom.
- Sindicació de blocs dels socis i sòcies.
- Accés als perfils de Facebook, Twitter i LinkedIn de l'ACCC.
- Accés a documents i enllaços d'interès.

Durant el 2011 s'han desenvolupat les següents millores:

- Reestructuració i redisseny de les seccions.
- Reordenació de les pestanyes.
- S'han inclòs els blocs dels socis.
- Desenvolupament de la versió castellana i anglesa.
- Increment de continguts.

Imatge 4. Vista de la portada del web <http://www.accc.cat/>

4.2. Llista de distribució de l'ACCC

L'ACCC té una llista de distribució per correu electrònic a la qual estan subscrits molts socis i sòcies, i altres professionals de la ciència i la comunicació científica. La inscripció és oberta a tothom que tingui interès per la comunicació de la ciència.

El nombre de membres de la llista el 15 de desembre de 2011 era de 801, cosa que suposa un augment del 10,3% respecte el nombre de membres reflectits a la memòria anual anterior.

La funció principal de la llista és servir de mitjà de comunicació i de debat professional ràpid i eficaç, que permeti emetre comunicats de premsa i anuncis d'activitats de diverses institucions, alhora que actua com a fòrum de debat sobre temes diversos relacionats amb la ciència i la comunicació científica.

Algunes publicacions i programes de ràdio o televisió habitualment envien a la llista per avançar el resum dels seus productes de comunicació científica. També hi arriben les notes de premsa de centres de recerca (públics i privats), universitats, societats científiques, acadèmies o parcs científics, i centres de divulgació com ara museus o associacions.

Tota la informació per subscriure's a la llista es pot trobar a l'adreça:

<http://www.accc.cat/index/pg/44/477>

Imatge 5. Missatges enviats des de la creació de la llista.

A més, s'ha de destacar que, essent l'ACCC membre de l'EUSJA, els membres de l'ACCC poden subscriure's a la seva llista de distribució, exclusiva per als socis de les entitats membres d'EUSJA.

4.3. L'ACCC a les xarxes socials: Facebook, Twitter i LinkedIn

L'Associació compta (en data 18 de febrer 2012) amb un perfil Facebook, amb 725 seguidors, un perfil Twitter, amb 1610 seguidors i formant part de 74 llistes, i amb un perfil a la xarxa professional LinkedIn amb 219 membres.

L'aposta per aquestes eines és un primer pas cap a una major implicació de l'Associació en la comunicació 2.0.

Imatge 6. Perfil de l'ACCC a Twitter.

4.4. Directoris de comunicació ambiental, científica i salut

4.4.1. Directori de comunicació ambiental. Periodistes i mitjans a Catalunya

Aquest directori, publicat en suport paper i electrònic en la seva primera edició (actualment només es publica en el web), és una iniciativa del Grup d'Informació Ambiental (GIA) de l'Associació Catalana de Comunicació Científica (ACCC), que es va produir gràcies al suport del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya. La realització de la base de dades, la seva digitalització i la revisió van ser possibles gràcies al suport de la Fundació Territori i Paisatge de la Caixa de Catalunya.

Aquesta eina ha permès un nivell d'interacció molt més alt entre els professionals, generant un dinamisme que permet tenir actualitzades les dades de les persones representades al directori. La base de dades disposa de més de 200 entrades de professionals i més de 170 entrades d'entitats i mitjans.

http://www.accc.cat/index/wp/directori_ca.phtml

4.4.2. Directori de comunicació científica i de salut. Professionals i mitjans de comunicació a Catalunya.

Aquest directori de periodistes especialitzats en ciència i salut en l'àmbit de Catalunya està promogut i gestionat per l'ACCC, i va comptar, per la realització de la primera edició, amb el patrocini de Novartis. Està disponible en format electrònic al web de l'ACCC.

http://www.accc.cat/index/wp/directori_ccs.phtml

5. ACTIVITATS 2011

L'ACCC organitza o participa en l'organització d'actes per al públic en general i de trobades específiques per tal d'acostar i relacionar els professionals de diferents sectors entorn de la comunicació científica. A més de la celebració de **XVIII Assemblea Ordinària de l'ACCC** al mes de març, les activitats que s'han dut a terme durant l'any 2011 han estat:

5.1. Activitats Generals

[Exposició] 13/01 **La investigació científica catalana, més a prop de la gent**

El mes de gener l'ACCC va obrir al públic l'exposició «Això que investigues, per a què serveix?». L'exposició va tenir lloc a la biblioteca de la Sagrada Família i hi han col·laborat la Fundació Espanyola per a la ciència i la tecnologia (FECYT), el Ministeri de Ciència i Innovació (MICINN) i el Departament d'Innovació, Universitat i Empresa (DIUE) de la Generalitat de Catalunya. Raül Toran, comissari de la exposició, va descriure-la com «un acte per acostar la ciència no mediàtica a la gent, perquè vegin que té una aplicació en la vida diària».

A més a més, el mes de setembre, la mostra es va desplaçar a l'Hospitalet del Llobregat, concretament al Centre Cultural Sant Josep. Ferran Farré, director del centre i Raül Toran van presentar l'acte d'inauguració. La mostra pretén apropar la recerca que sol sortir menys als mitjans de comunicació, és a dir, la recerca no tan mediàtica, per fer-la més entenedora. S'ha basat en 17 línies de recerca, entre les quals trobem la paleoecologia de l'evolució humana, la geomàtica, la bioestadística la genètica, la recerca en xarxes complexes o la química computacional.

Finalment la mostra va exposar-se a la Biblioteca Ramon Fernández Jurado de Castelldefels al mes de desembre.

Més informació al bloc: <http://aixoqueinvestigues.blogspot.com>

[Exposició] 19/01 «**16 científiques catalanes**»

El 19 de gener es va analitzar a la biblioteca pública de Lleida el paper de la dona al món de la ciència. Aquesta qüestió va ser analitzada per les científiques Marta Orive, de la empresa Mahou-San Miguel, i la doctora Conxita Solans, de l'Institut de Química Avançada de Catalunya. Durant la ponència titulada «Dones científiques, experiències personals», Marta Orive va afirmar que malgrat que el nombre absolut de dones que es dediquen a fer recerca encara és baix, cada vegada hi ha més dones fent recerca científica.

Durant el 2011, l'exposició va passar per la Universitat de Vic, per la Facultat de Matemàtiques de la Universitat de Barcelona (UB), ubicada a l'Edifici Històric de Plaça Universitat, per la Facultat de Geologia de la Universitat de Barcelona, pel Laboratori de l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB) i pel Programa Municipal per a la Dona de l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat.

Conxita Solans (foto de Ramon Mira) i
Marta Orive (foto de Gerard Riu)

La mostra va guanyar un premi a la fira internacional «Ciencia en acción», que va tenir lloc a Lleida, en la categoria «Mujer, ciencia y técnica».

Més informació al bloc: <http://16cientifiquescatalanes.blogspot.com/>

[Cicle Calaix de Ciència]

18/01 «Comprar, llençar, comprar»

L'ACCC i l'Observatori de la Comunicació Científica (OCC) van obrir de nou el «Calaix de Ciència» durant aquest any 2011. En el primer debat es va reflexionar sobre el model de consum de la nostra societat. En primer lloc, es va projectar el documental «Comprar, llençar, comprar» i acte seguit es va obrir el debat al públic, el qual va ser moderat per Vladimir de Semir, director de l'OCC, i en què van participar Cosima Dannoritzer, directora del documental, Joan Úbeda, productor, Manel Palencia-Lefler, professor de la Facultat de Comunicació de la UPF i Pere Roca, exdirector de l'extint Canal Cultura de TVE. L'activitat, que es va desenvolupar a l'Auditori de la Facultat de Comunicació de la UPF, va comptar amb la presència de nombrosos públics que es va mostrar molt actiu a l'hora de participar en el debat.

D'esquerra a dreta: Pere Roca, Cosima Dannoritzer, Joan Úbeda, Manel Palencia-Lefler i Vladimir de Semir (foto: ACCC)

22/02 La ciència com a argument de venda a la publicitat

La publicitat i les pautes de consum actual van seguir sent protagonistes en el segon «Calaix de Ciència» de l'any. La jornada «La ciència com a argument de venda a la publicitat» es va aturar en una de les ciències més mediàtiques: la que es fa servir, o s'intenta, al món de la publicitat. Va presentar el debat Vladimir de Semir, professor de la UPF i director de l'OCC, i el va moderar Cristina Ribas, professora d'aquesta mateixa universitat i presidenta de l'ACCC. A més, van intervenir-hi Jordi Pérez, degà de la Facultat de Ciències de la Vida i de la Salut, Helena Calsamiglia, professora de la universitat, tots dos de la UPF, i Joaquim Calaf, director de l'agència de publicitat Contrapunto.

D'esquerra a dreta: Helena Calsamiglia, Joaquim Calaf, Jordi Pérez i Cristina Ribas (foto: ACCC)

29/03 El desenvolupament de la bomba atòmica: ciència i ètica

La projecció del film *The Beginning or the End* a l'Auditori del Campus de la Comunicació de la UPF va servir per emmarcar la història de la creació de la bomba atòmica. El film narra l'evolució del projecte Manhattan, amb el qual es van desenvolupar les bombes que es van llençar contra les ciutats d'Hiroshima i Nagasaki, al Japó. Vladimir de Semir va moderar el debat, en el qual varen participar els alumnes del Màster de Comunicació Científica, Mèdica i Ambiental.

26/04 «25 anys de crisi nuclear: de Txernòbil a Fukushima»

Aprofitant la cruenta realitat del moment, el «Calaix de Ciència» va tractar el polèmic tema de la crisi nuclear, començada fa més de dues dècades i que els esdeveniments van tornar a posar-la de protagonista després de l'accident de Fukushima. Aprofitant que el 26 d'abril es complia el 25è aniversari de la crisi nuclear de Txernòbil, la realitat va tornar a posar en evidència els perills que presenta l'ús d'aquesta tecnologia. En el debat es varen abordar els perquè d'ambdues catàstrofes. L'acte va ser dirigit una vegada més pel director de l'OCC, Vladimir de Semir i, en aquesta ocasió, va participar Jordi Bruno, director de la càtedra Enresa (Empresa Nacional de Residus Radioactius). Bruno va remarcar la gran diferència entre ambdues centrals, «Fukushima és el resultat de dos esdeveniments catastròfics naturals [el terratrèmol i posterior tsunami] d'una magnitud impressionant».

Jordi Bruno (de peu a l'esquerra) i Vladimir de Semir (assegut a la dreta) van conduir la sessió (foto: ACCC)

31/05 «Present i futur de les malalties minoritàries. Del laboratori a la consulta»

A la taula del debat de malalties minoritàries (foto: ACCC)

El Calaix de Ciència del mes de maig va tractar sobre la lluita contra les malalties minoritàries i el rol dels tres implicats en aquesta malaltia: investigadors, professionals sanitaris i pacients. La jornada va comptar amb Empar Crespo, Albert Giralt, Mar Puigdemívol i Laura Rué, un grup de quatre investigadors del Departament de Biologia Cel·lular, Immunologia i Neurociències de la UB que van guanyar el VII Premi Joan Oró (2010) a la divulgació de la recerca científica, que organitza l'ACCC, en la categoria multimèdia amb un documental sobre la corea de Huntington titulat *De Sant Vito a les cèl·lules mare*.

25/10 «Tendències criminals actuals i recerca científica del delict»

D'esquerra a dreta: Vladimir de Semir, Montse Quesada i Àngel Manuel González (foto: ACCC)

A l'octubre es va reprendre el cicle «Calaix de Ciència». El tema escollit va ser la lluita contra el crim organitzat des de la vessant de la ciència. Va dirigir l'acte Àngel Manuel González, professor titular de Criminalística de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona. La ciència, així, té un paper fonamental per afinar les tècniques que s'utilitzen en la lluita contra la delinqüència. Identificació biomètrica, anàlisi de restes químiques, estudis genètics o acústica forense permeten a la policia determinar amb més exactitud què ha passat en cas d'un crim i qui és el culpable amb més fiabilitat que fa unes dècades.

22/11 «Del mito a la razón»

L'ACCC va presentar el documental *Del mito a la razón* de l'estudiant d'enginyeria Rubén Lijó. Aquest estudiant és un dels fundadors del bloc «Hablando de Ciencia», format per un equip d'investigadors, professors universitaris i joves estudiants de carreres científiques que s'han decidit a promoure el coneixement científic, sense ànim de lucre, entre la societat. Lijó, tot i no comptar ni amb un equip tècnic ni humà amb què compten les grans produccions, va ser capaç de solucionar la idea que s'havia plantejat i crear un producte audiovisual de primer nivell per a divulgar ciència, que és el primer i únic objectiu de *Del mito a la razón*.

[Premi Joan Oró]

17/02 Una empena al jovent investigador

L'ACCC va organitzar l'acte de lliurament del VII Premi Joan Oró a la divulgació de la recerca científica. A l'acte, presidit per Mercè Piqueras, aleshores encara presidenta de l'ACCC, va participar-hi Salvador Maturana, en representació del Departament d'Economia i Coneixement de la Generalitat i hi va assistir la viuda de Joan Oró, Antonieta Vilajoliu, a més dels finalistes del certamen i el públic convidat. El premi en la categoria d'article, dotat amb 1.000 euros, va ser per a Joan Solé i Salla, per «Atracció fatal». El lleidatà va voler explicar a la seva obra «l'ecologia química al control de plagues en lepidòpters: l'ús de feromones, una tècnica molt més propera del que ens pot pensar». A més a més, el jurat va concedir tres accèssits, dotats amb 350 euros cadascun, a Bruno Domenjoud, per l'article «El recorregut atípic d'un microcontaminant», Alexandre Vendrell per «Sexe, amor, desenganys i llevats» i Ferran Reverter per «Una reunió de sensors».

En la categoria multimèdia, el premi va ser per al grup format per Empar Crespo, Albert Giralt, Mar Puigdemívol i Laura Rué autors del vídeo *De San Vito a les cèl·lules mare*. A més, en aquesta categoria es va concedir un accèssit al vídeo de Caterina Calsamiglia titulat *Descentralitzar la igualtat d'oportunitats*.

D'esquerra a dreta: Mercè Piqueras i els quatre integrants del grup guanyador de la categoria multimèdia (foto: ACCC)

[Concurs X(p)rimenta] 21/06 **Concurs audiovisual de ciència en vídeo per a escoles**

X(p)rimenta és un certamen audiovisual de ciència adreçat al jovent de Catalunya. Cada vídeo documenta un experiment que il·lustra bé un principi científic. L'objectiu és que els vídeos serveixin d'exemple a qualsevol interessat que vulgui experimentar la ciència amb mitjans senzills.

S'hi van presentar experiments sobre temàtiques molt diverses, des de la pressió atmosfèrica, la química o la biologia, entre d'altres. En aquesta edició, els membres del jurat van atorgar 7 premis i 27 mencions d'honor entre els 113 vídeos que es van presentar al certamen.

Els guanyadors del certamen es reparteixen en quatre categories: primària, secundària, batxillerat i cicles formatius. El jurat va decidir concedir 7 premis. A primària, els premis van ser per a «Plou», de l'escola La Noguera (Balaguer) i per a «La llum i els colors», de l'escola Farigola (Seva); a secundària els guanyadors van ser «El principi d'Arquímedes», de l'Institut Estela Ibèrica (Santa Perpètua de Mogoda) i «La col llombarda com a indicador de pH», de l'IES La Bisbal (La Bisbal d'Empordà); a batxillerat els premis van ser per a «L'ona estacionària», de la Fundació Llor (Sant Boi de Llobregat) i «Mida i Glucosa», de l'Institut Manuel Blancafort (La Garriga) i als cicles formatius el guanyador va ser «Representació química dels tints d'oxidació», de l'Institut de Sant Feliu de Guíxols.

X(P)RIMENTA LA CIÈNCIA MÉS JOVE
Gaudeix amb 34 vídeos d'experiments fets per infants

/ Presentació del projecte

Presentem 34 vídeos realitzats per joves i infants de Catalunya. Cada vídeo documenta un experiment que il·lustra bé un principi científic. Es tracta d'una selecció dels vídeos distingits dins la iniciativa X(p)rimenta, organitzada conjuntament per Recerca en Acció i per l'Associació Catalana de Comunicació Científica (ACCC).

L'objectiu és que els vídeos serveixin d'exemple a qualsevol interessat que vulgui experimentar la ciència amb mitjans senzills.

Pressió atmosfèrica, química, biologia, meteorologia... Hi ha experiments sobre temàtiques molt diverses, gaudiu-ne!

/ Fotos [Veure la galeria més gran](#)

El concurs va ser coorganitzat per l'Associació Catalana de Comunicació Científica i Recerca en Acció, portal de l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR), amb el suport del Departament d'Ensenyament de la Generalitat, CosmoCaixa Barcelona, l'Escola d'Enginyeria de Telecomunicació i Aeroespacial de Castelldefels (Universitat Politècnica de Catalunya) i l'Observatori Fabra de Barcelona.

Al següent enllaç es poden veure els vídeos del certamen:

http://www.recercaenaccio.cat/agaur_reac/AppJava/ca/projete/20110617-x-p-rimenta-la-c.jsp

[conferència] 08/03 **L'ACCC commemora el Dia Internacional de la Dona**

El 8 de març, Dia Internacional de la Dona, l'ACCC el va celebrar amb dues conferències. Els parlaments varen ser a càrrec de Lourdes Vega (MATGAS) i Mara Dierssen (CRG). Lourdes Vega i Mara Dierssen són dues de les integrants de l'exposició «16 científiques catalanes». Totes dues tenen càrrecs de responsabilitat a la seva vida professional i reconeixen que, malgrat les dificultats d'un món dissenyat pels homes i per als homes, estem vivint l'adreçament natural de la paritat, és a dir, les dones s'incorporen progressivament a llocs de feina que abans estaven reservats per als seus companys homes.

[cursos] 13/05 **L'ACCC coorganitza el taller gratuït «Com fer un vídeo científic»**

L'ACCC va coorganitzar aquesta activitat gratuïta adreçada a aquelles persones que volguessin adquirir unes nocions bàsiques per afrontar amb èxit el procés de realització d'un vídeo divulgatiu per a Internet. El taller es va organitzar a la UPF i es va basar en els continguts de *Com fer un vídeo científic*, una guia pas a pas editada per l'Observatori de la

Comunicació Científica dins de la col·lecció «Comunicar és fàcil». Inés Navarro, organitzadora del curs, va recalcar que «El vídeo permet apropar conceptes que a primera vista poden ser complexos.»

[conferència] 11/05 Conferència: «Natalitat, família i envelliment: què en sabem»

La conferència va anar a càrrec d'Anna Cabré, directora del Centre d'Estudis Demogràfics i catedràtica de Geografia Humana de la UAB. L'acte va tenir lloc a l'Ateneu Barcelonès. La demògrafa va reflexionar sobre les males interpretacions de les xifres que sustenten moltes de les informacions que ens envolten. Cabré va posar èmfasi en repetides ocasions en la importància de situar en el seu context les dades i no relacionar variables que no són comparables.

Anna Cabré i Michele Catanzaro a l'auditori de l'Ateneu (foto: ACCC)

[conferència] 11/05 Conferència: «Cicle d'autodefensa matemàtica»

El 2 de juny, a la sala d'actes de l'Ateneu Barcelonès, va tenir lloc, a càrrec del professor Frederic Udina, l'última sessió del «Cicle d'autodefensa matemàtica» que coorganitza l'Ateneu Barcelonès amb la col·laboració de l'Associació Catalana de Comunicació Científica a través del periodista Michele Catanzaro.

Frederic Udina va donar eines d'autodefensa matemàtica per interpretar els sondejos electorals (foto: ACCC)

[conferència] 18/05 L'ACCC va coorganitzar un debat amb representants dels partits polítics sobre el model de gestió de l'aigua

El 18 de maig es va organitzar el debat sobre «El repte de l'aigua a Barcelona». L'acte va estar organitzat per ATTAC (Associació per la Taxació de les Transaccions Financeres i per l'Ajuda als Ciutadans) - ACORDEM, Xarxa per una Nova cultura de l'Aigua, Ecologistes en Acció, Enginyeria Sense Fronteres i l'Associació Catalana de Comunicació Científica. Evitar tornar a passar sequera va ser un dels punts en comú als quals es va arribar a un acord entre els partits polítics.

D'esquerra a dreta: Quim Pérez (Ecologistes en Acció), el moderador David Collantes i Jaume Declós (ESF) (foto: ACCC)

[conferència] 20/5 Desxifrant el futur de la comunicació científica

Joaquim Elcacho, periodista científic, va dirigir una xerrada amb joves comunicadors científics organitzada per l'ACCC. «El principal repte de la informació científica és haver de competir en una societat que està avesada a parlar de successos, de sang i fetge i de premsa rosa», va afirmar Joaquim Elcacho a la trobada amb comunicadors científics júnors.

Joaquim Elcacho (esquerra) va explicar la seva visió del periodisme científic (foto: ACCC)

[Jornades] 24/11 La Setmana de la Ciència

Amb motiu de la Setmana de la Ciència, l'ACCC va programar dos tallers gastronòmics al matí del 24 de novembre al Mercat de Les Corts, de Barcelona. A la tarda va tenir lloc un cinefòrum amb la projecció de *Los méritos de Madame Curie*, film que narra les dificultats del matrimoni Curie, especialment de Marie Curie, per poder dur a terme la seva tasca científica allà pels primers anys del segle xx. Silvia Simon, professora de la Universitat de Girona, va reflexionar sobre les dificultats de la professió que existeixen en l'actualitat: «per l'Institut de Química Computacional -el centre en el qual investiga- han passat molts becaris, però quedar-se a la universitat és molt complicat».

Sc[11]
www.fundaciorecerca.cat/setmanaciencia

16ª Setmana de la ciència
del 18 al 27 de novembre

Viu la ciència!

Informació: Tel. 93 268 77 00 www.fundaciorecerca.cat/setmanaciencia

Generalitat de Catalunya
FUNDACIÓ INSTITUCIÓ CATALANA DE SUPORT A LA RECERCA
Fundación BBVA
ESTEVE

Universitat de Barcelona | Universitat Autònoma de Barcelona
Universitat Politècnica de Catalunya | Universitat Pompeu Fabra | Universitat de Girona
Universitat de Lleida | Universitat Rovira i Virgili | Universitat Oberta de Catalunya
Universitat Ramon Llull | Universitat de Vic | Universitat Internacional de Catalunya
Universitat Abat Oliba | Institut d'Estudis Catalans
Consell Superior d'Investigacions Científiques | Institut de Cultura de Barcelona
Associació Catalana de Comunicació Científica
Real Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona

[conferència] 19/12 L'ACCC va participar al debat de «La comunicació per a la sostenibilitat a Catalunya»

Cristina Ribas va participar al debat «La comunicació ambiental a Catalunya» que el Centre UNESCO de Catalunya va organitzar com a cloenda del curs de «Comunicadors per al Desenvolupament Sostenible» en un acte públic al Col·legi de Periodistes de Catalunya. Xavier Duran, membre del GIA de l'ACCC, va moderar el debat. Ribas va destacar el paper de l'ACCC a l'hora d'intentar aconseguir millorar la situació de la comunicació científica al nostre país: «ajuntar-nos en una associació amb una mirada professional ens pot ajudar a crear les condicions que volem per a la professionalització de la comunicació científica. El que passa és que professionalitzarà d'una altra manera de la que hem conegut fins ara».

[Altres] 23/12 Ciència entre canyes

El passat dijous 15 de desembre es va convocar a Barcelona el primer «Beer for Science Forum». L'acte va tenir lloc al Bar Dostreze del barri del Raval i van assistir-hi unes trenta persones. La intenció d'aquesta iniciativa és reunir a periodistes, divulgadors i científics al voltant d'una barra i aprofitar per fer-se conèixer, conversar sobre les últimes notícies científiques aparegudes a la premsa o fins i tot fer petar la xerrada sobre qualsevol altre tema.

[Lectures dramatitzades] 21 i 22/01/12 *Oxigen*, al Museu Blau

L'ACCC va preparar al llarg de la tardor dues lectures dramatitzades de l'obra *Oxigen* que es van dur a terme al Museu Blau de Ciències Naturals de Barcelona el 21 i 22 de gener de 2012. L'obra va ser escrita per Carl Djerassi, bioquímic i professor de la Universitat de Stanford, i Roald Hoffmann, químic, premi Nobel de química 1981 i professor de la Universitat de Cornell com a colofó de l'any de la Química.

Oxigen és una petita meravella que ens trasllada a l'època del descobriment de l'oxigen al segle XVIII alhora que planteja de forma divertida el dilema de qui mereix l'honor del premi Nobel en relació a una determinada descoberta. Ha estat traduïda a nombrosos idiomes i ha rebut reconeixements arreu del món. El 2007, Any Internacional de la Ciència, i gràcies a diverses subvencions, l'ACCC va organitzar lectures dramatitzades de l'obra amb gran èxit.

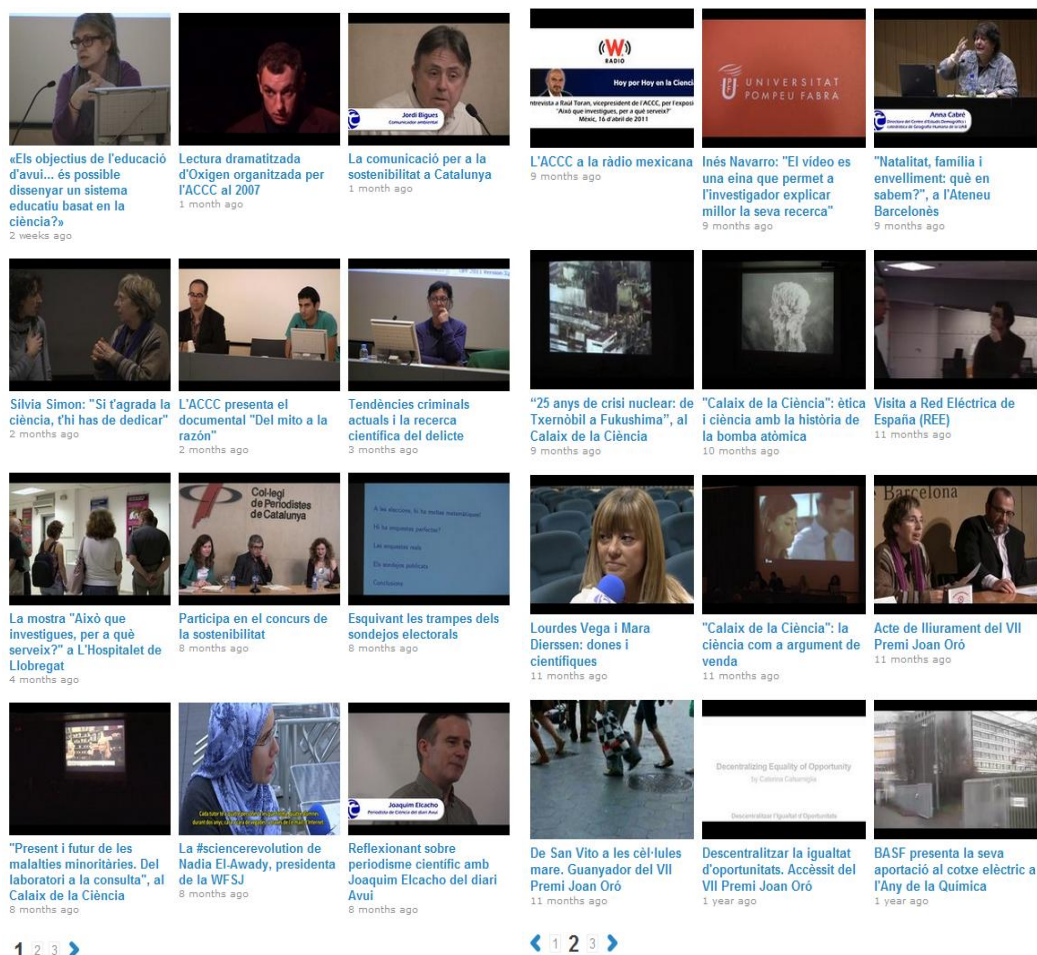

Lectura dramatitzada d'*Oxigen* el 21 de gener

Arantxa Gorostiza i Mercè Piqueras, presidenta de l'ACCC de 2006 a 2011, en van fer la traducció al català: «Quedava pendent la publicació de l'obra, que va ser possible gràcies a la col·laboració de l'Institut d'Estudis Catalans i de la revista *Mètode*. Ens semblava que, un cop publicat el llibre, calia tornar a programar l'obra».

6. ELS AUDIOVISUALS DE L'ACCC

Durant el 2011 l'ACCC va impulsar el seu material audiovisual elaborant cròniques i reportatges dels seus esdeveniments i entrevistes a persones que han participat en les activitats de l'associació. L'entitat compta amb trenta vídeos propis a la seva biblioteca audiovisual del seu perfil de Vimeo: <http://vimeo.com/accc>

Imatge 7. Els vídeos al perfil de l'ACCC a Vimeo

INFORMACIÓ I CONTACTE

ASSOCIACIÓ CATALANA DE COMUNICACIÓ CIENTÍFICA (ACCC)

Rambla de Catalunya 10, 1r.

08007 – Barcelona

Tel. 93 412 11 11

www.accc.cat

secretaria-tecnica@accc.cat

comunicacio@accc.cat